

NOVA DOBA

Študijska knjižnica
dolž. iztis

Ljubljana

Stane celoletno 120 K, mesečno 10 K. — Oglasi za vsak mm
višine stolpca 1 K 20 v. Reklama med tekstom, osmrtnice in
zahvale K 1'50 — Posamezna številka stane K 1'20

Izhaja
vsak torek, četrtek in soboto.

Uredništvo Strossmayerjeva ul. št. 1, I. nadst. Telefon št. 53.
Upravništvo Strossmayerjeva ul. št. 1, pritličje. Telefon št. 65.
Račun kr. poštnega čekovnega urada št. 10.066.

Balkanizem?

Pod tem naslovom je ravnatelj ptujske gimnazije g. Fr. Vajda v »Ptujskem listu« priobčil članek, ki je vreden, da ga citajo tudi naši bralci:

Nekateri naši ljudje radi tarnajo, da smo v nevarnosti, da izgubimo svojo kulturo in se »balkaniziramo« vsled srbskega vpliva. Glavni vzroki pritožb so: poslovanje carinar, zavlačevanje uradnih rešitev iz Beograda, vojaška služba in nesrečni davki. Isti listi, ki so se pred pol letom zgražali nad Korošci, ker so naselili nemškimi letakom: »Al čes v Macedonijo ajnrukat?«, isti listi v zadnjem času pišejo ravno tako o naši državi, kakor so govorili o njej nemški agitatorji na Koroškem. Carina je znabiti res previsoka za nekatere predmete, vobče pa gotovo ne. Če se danes plača carine toliko kron kakor prej krajačarjev, je to le v razmerju sedanjih cen s prejšnjimi. Davki pa gotovo niso narasli v tem razmerju. Kar se tiče vojaške službe, pa so 20-letni fantje vendar toliko odrasli, da se jim ni treba držati materinega krila!

Vse te pritožbe so materialnega izvira, tičejo se civilizacije, to je zunanje-tehnične kulture, uporabe tehničnih sredstev v navadnem življenju. Teh tehničnih sredstev naša država žalibog res nima, po vojni jih tudi druge nimajo, ki so jih prej imele. Toda s kulturo v pravem pomenu besede nima to nič opraviti. — Kultura je goličev izobrazbe in v tem oziru naš država visoko nadkrijuje bivšo Avstrijo!

Poglejmo samo v Ptuj! Nemški Ptuj je namesto izobrazbe širil snoparijo med našim ljudstvom. Danes imamo tukaj slovensko gimnazijo, slovensko dekliško meščansko šolo, na stotine slovenskih, večinoma kmečkih otrok se izobražuje v svojem maternem jeziku, katerega govori ves okraj. Prej je prišel kmečki deček k mojstru, potisnili so ga v obrtno šolo, kjer ni razumel pouka in je izgubil 1 ali 2 leti, predno se je naučil jezika, strokovno pa se ni mogel prav izobraziti. Imamo že drugi gospodinjski tečaj za kmečka dekleta. Kdo se je prej briga za izobrazbo naših kmečkih gospodinj? Če vojaki korakajo skozi mesto, pojejo slovenske, hrvatske in srbske pesmi, prej si slišal kvečemu psovke!

Prej so se morali naši poslanci leta in leta prepirati za vsako šolo, zdaj smo kar čez noč dobili vsučilišče v Ljubljani z oddelkom tehniške visoke šole, konservatorij (glasbena visoka šola) Glasbe-

DR. MILKO HRAŠOVEC:

Iz Celja na vrhove jugovzhodnih albarskih Alp.

(Dalje.)

V hotelu najdemo sobo s 3 posteljami. Par šip na oknih sicer manjka in veter prijetno prepriča celo sobo. Postelje in sploh cela okolica ni posebno vabljiva: pod nami je hlev, zraven nas ciganska rodina. Pa vojak se ničesar ne ustraši. Pod vodstvom prijatelja Brečka se z golimi meči spravimo na mnogobrojno go-lazen ter do večera delo tako imenitno opravimo, da smo po noči prav sladko spali.

V macedonski restavraciji dobro in ceno večerjamo; za 12-14 kron se pošteno nasitijo. Zanimive so tu kuhinje. Peč je ločena po opakah v več jarkov, v katerih se kuli. Na teh stojijo veliki lonci z narodnimi jedili: djuveč, paprika, kumpir, pile, riža. Vsa jedila v omaki, meso in prikuha kuhano že skupaj.

Stvar je prav okusna — kuharji povsod sami moški. Sploh od Skoplja dalje nisem videl v nobeni kavarni, hotelu ali kuhinji ženske: vse posle opravljajo iz-

ne Matice se podzravi, dobili smo trgovsko šolo v Mariboru, rudarsko šolo v Celju, trgovsko akademijo v Ljubljani in kakih 30 meščanskih šol, dočim smo pred vojno imeli eno edino meščansko šolo v Postojni. Učiteljišča za slovenske učitelje in učiteljice so bila nemška, imeli smo 5 slovenskih gimnazij na Kranjskem, eno napol slovensko realko v Idriji, napol slovenske nižje razrede na gimnazijah v Celju in Mariboru, zdaj imamo 11 gimnazij in 2 realke.

Poglejmo še dalje v širjo domovino! Novo osvobojeni kraji na jugu so pod Turčijo bili kulturno popolnoma zamarnjeni. V 2 kratkih letih, polnih vretja, nemirov in nesigurnosti, so se osnovale gimnazije v Skoplju, Bitolju, Prilepu, Gjevgjeliju, Prizrenu, Kosovski Mitrovici, Novem Pazariju, Prijepolju, Ohridi, Kumanovem, Tetovem, Štipu in Velesu. V Črni gori je 6 novih srednjih šol, v Vojvodini (Banatu) je nad ducač srednjih šol, več kot polovica je novih, druge so Srbi že prej pod madžarsko vladno vzdrževali iz lastnih sredstev, v Bosni in Hercegovini so se ustanovile 1919 tri, 1920 pa dve novi gimnaziji. In v kakšnih razmerah delujejo te šole! Brez primerenih šolskih stavb, brez učnih pripomočkov, profesorji brez stanovanj!

Da se to kulturno delo more prav presoditi, pogledimo malo nazaj in primerjajmo! »Visoko kulturna« Avstrija je t. 1878 zasedla Bosno in Hercegovino. V Sarajevu je bila srbska mala (nižja) gimnazija, katero so Srbi vzdrževali in Turki trpeli. Avstrija je l. 1879 zaprla ta zavod in namesto nje ustanovila »k. k. Unterrealgymnasium«. Do l. 1893, torej celih 15 let avstrijske okupacije, je bila sarajevska gimnazija, ki se je leta 1883 razširila na višjo gimnazijo, e d i a srednja šola v celi Bosni in Hercegovini! Seveda, Avstrijecem in Madžarom ni bilo za izobrazbo naroda, temveč za izkoriščanje okupiranih dežel. Zda primerjajmo s tem, kaj je »balkanska« Srbija storila v kratkih 2 letih! To je ogromno kulturno delo. Jaz poznam samo srednje šole, gotovo se z isto vmeno deluje tudi na osnovnih šolah.

Res, tega »Balkanizma« se nam ni treba bati, na stečaj mu odprimo vrata in — srca!

Dogodki v Beogradu.

Socijalno-gospodarski del ustave v razpravi.

Beograd 27. maja. Danes je pri-

ključno moški. Vpliv mohamedanske vere!

Drugi dan, v ponedeljek, je imendan našega kralja Petra. Celó mesto je v zastavi. Ob 9. uri je slavnostna služba božja, ki se je udeležimo tudi mi.

V pravoslavni cerkvi je polno občinstva, ki gleda prav začudeno nas — ro-marje. Lep običaj prispevno za cerkev ob takih prilikah je navada, da vsak vernik kupi večjo ali manjšo, zelo tanko svečo, ki jo zažge na posebnem žrtveniku. Polno je brlelo teh svečic ta dan, pa tudi cerkovnik in pop sta se zadovoljno smehljala, ker bira je bila bogata. Okrog cerkve je krit hodnik s klopmi, kjer sede verniki, ki nimajo v cerkvi prostora.

Okrog cerkve je pokopališče; na grobeh so silno velike kamenite plošče; ženske prihajajo ter poiščejo grobe svojih znancev, pokleknejo, se dotaknejo z roko kamenite plošče, ter se trikrat krstijo (pokrižajo po pravoslavnem načinu).

Popoldne je v vrtu sredi mesta ljudska slavnost z običajnim kolom, igranko in drugim. Vmes pa razbija macedonska godba. Ta obstaja iz 2-3 flaut in 2-3 velikih bobnov. Melodija večinoma ved-

čela konstituenta razpravo o tretjem delu ustave, ki vsebuje vprašanja socijalne in gospodarske vsebine. Prvi je govoril referent Juraj Demetrovič, ki je naglašal, da je ustavni odbor izdelal ta del ustave z odličnim sodelovanjem socijalistov. — Tretji oddelek temelji na usposobljenosti za gospodarsko delo, na regulaciji odnosov med privatno svojino in interesi celine, na gospodarski osvoboji seljaka (agrarna reforma), na podpiranju združništva in ustanovitvi gospodarskega sveta. Pobija razne predloge opozicije, zlasti klerikalne, ki so vsi prepisani iz nemške ustave in niso za naše razmere. Sedaj — je naglašal končno — je ugodni trenutek, da si narod, ki je prej osredotočil vse svoje sile v obrambi domovine, ustvari sam vse pogoje za uspešen in moderen razvoj države.

Govoril je še klerikalec dr. Gosar, poslanec SKS Rajar itd.

Seja konstituyente 28. maja.

Beograd 28. maja. V današnji seji konstituyente je govoril soc. demokrat Divac, ki priznava, da je tretji oddelek ustavnega načrta mal uspeh opozicije. Demokrat Vukosavljevič se izjavlja za načrt. Klerikalec Roškar zabavlja, namesto, da bi govoril o načrtu, na 8-urni delavnik, na agrarno reformo, na policijski režim (spomni se ga na policijske odredbe dr. Brečka in na lansko streljanje na Zaloški cesti v Ljubljani!), ter na davke (pove se mu, da je vse današnje davke podpisal dr. Korošec!).

Politične vesti.

Kastavsko ozemlje v Istri, ki je po rapalski pogodbi pripadlo naši državi, so naše oblasti 26. tm. slovesno zasedle. — Mesto Kastav in cela okolica ste bili v zastavah, mlajih, slavalokih in vencih. Nepregledne množice so napolnile mesto in z brezkončnimi ovacijami pozdravljale zastopnike jugoslov. vlade, med njimi generala Maistra. Na večer 26. tm. je bil ves Kastav čarobno razsvetljen, v okolici pa je žarelo na stotine kresov in strel iz topičev, pušk in pištol so oznanjali veselje osvobojenega naroda — v ozadju pa je plakala Istra, ki je ostala še nadalje zaslužena. Z Učke gore so zasluženi bratje odgovarjali s signali na pozdrave osvobojenih rojakov. Ko je prišla med množico na kastavskem trgu skupina duhovnikov, ki so jih fašisti pregnali iz Istre, in so s solzami v očeh blagrovati osvobodene brate, je šlo skozi množico

no ista, ki se stopnjuje od piano do skrajnega fortissima. Ta pa je že tak, da je enak silnemu razbijanju. Celó noč šumi in vrvi ta zabava pod našimi okni, da na spanje ni misliti. V zgodnjih jutranjih urah pa vendar malo zaspimo.

Drugi dan nas potegne avtomobil, ki je prišel na pomoč iz Bitolja, srečno dalje. Zopet se vzpenjamo v divjo gorsko samoto, po kateri se vije cesta v velikanskih serpentinah. Na tem potu vidimo prve žandarske utrdbe, ki so dalje proti albanski meji stalne prikazni. Pokrajina je polna nezanesljivih elementov; posebno nevarni so vojaški ubežniki, ki se po dnevu skrivajo po nepristopnih soteskah in gozdovih, po noči pa ropajo.

Te orožniške in graničarske trdnjave imajo posadko 4-5 mož, ki so dobro oboroženi. Postaje so med seboj telefonsko zvezane, ter v slučaju napadov drugih drugo podpirajo. Proti vrhu moramo iz vozov ter peš dalje, ker je strmina pre-huda.

Ob 2. uri popoldne se začnemo spuščati v dolino. Ob bistrem potoku pričnemo zopet zeleneti ravnina, ki se odprta bolj in bolj v bujno-rodovitno ohridsko polje. Črne bivolske krave vlečejo vozo-

glasno ihtenje — ki je pa bilo obenem sveta prisega, da tudi danes še zaslužnim bratom zasije dan svobode!

Baroš in Koroško. Italijanska vlada izjavlja, da ni nikoli stavila predloga, naj Jugoslavija prepusti Reki luko Baroš in da bo zato Italija pri vrhovnem svetu posredovala za priklopitev Koroške do Drave Jugoslaviji. Za Italijo je koroško vprašanje rešeno v smislu senžermenske pogodbe.

Generalni civilni komisar za Julijsko Benečijo Mosconi je bil od italijanske vlade odpoklican, ker se je izkazal kot popolnoma nesposoben. Dvomimo za enkrat, da bo naslednik glede postopanja napram Jugoslovenom boljši.

Jugoslovenski poslanci v rimskem parlamentu. Narodni zastopnik dr. Vifan iz Trsta je izjavil sotrudniku milan-skih novin »La sera«, da bo njegova skupina v zbornici podala izjavo, v kateri bo zahtevala spoštovanje principa samoodločbe naroda. Jugoslovani ne smatrajo izida volitev kot plebiscit ne za, ne proti aneksiji. Narodni zastopniki pojdejo v Rim, da zaščitijo narodno eksistenco svojega plemena ter da jih Italijani spoznajo.

Gornješlezko vprašanje. Da se v Gor. Šleziji čimprej vzpostavi red in mir, namerava angleška vlada razun štirih bataljonov ruske armade poslati še dva bataljona iz Anglije. — Predsednik poljske republike je sprejel ostavko poljskega ministra zunanjih poslov in je poveril vodstvo poslov tega ministrstva državnemu podtajniku Domschemu.

Polotok Krim je od ruske sovjetske vlade proglašen za avtonomno republiko v ruski državi zvezi.

Na Angleškem so se zopet pričela pogajanja med rudarji in lastniki rudnikov. Konferenco je otvoril 27. tm. Lloyd George z nagovorom, v katerem je poudaril potrebo sporazuma v interesu industrije in delavstva. Cene premogu se morajo določiti tako, da bo industrija zopet lahko konkurirala.

Iz Korotana.

Sedež okrajnega glavarstva v Guštajnu se je iz službenih razlogov in z ozirom na interes pretežne večine prebivalstva v okraju premestil iz Guštajna v Prevalje.

V Blatem, kjer je dobila pri občini volitev slovenska stranka 11. vsi nasprotniki 5 odbornikov, je župan Franc Tomic p. d. Koman, slovenski poštenjak.

ve, polne težkih pšeničnih klasov. Orijental-ska vegetacija, živalstvo in prebivalstvo nas zopet objame.

Kratka policijska kontrola in že dr-dramo po ulicah starošlavnega Ohrida.

V senci velikanskih hrastov žubori živ studenec, nad njem pa je z zlatimi črkami v mramor vklesan napis:

»V večni spomin osvobojenja Ohrida po hrabri srbski vojski leta 1918.«

Veseli, da je mučnega potovanja konec, poskačemo iz vozov, si poiščemo prenočišča ter se napotimo proti jezeru.

Ohridsko jezero, kolikokrat sem čital o tvoji krasoti in tvojem bogastvu rib, kolikokrat sem si slikal v mislih tvoje bregove: evo me sedaj tu, ko te gledam v resnici, 35 km dolgo in čez 17 km široko, je to jezero brezdvomno eno največjih v naši državi. Izvzemši malega koščka na jugovzhodu, leži celo jezero na naši zemlji. Obdano je krog in krog od višjih in nižjih gora, le pri Ohridu in Podgradu široka, rodovitna ravnina, ter pri Strugi, kjer vali svoje valovje iz jezera »črni Drin«, ki tvori mejo med našo državo in Albanijo ter se izteka v Skadrsko jezero. (Dalje prih.)

V Bilčovsi je županom izvoljen Slovenec Lovro Šelander.

V Ledinah pri Borovljah je pri županski volitvi žreb odločil za vrlega Slovence Ivana Arnejca p. d. Vaznika v Sp. Borovljah.

V Žitarivasi so se pri volitvi župana soc. demokrati združili z grofovskimi privrženci in izvolili za župana soc. demokrata, kovača Fr. Oprisnika p. d. Brezarija z Brega.

V Selah, kjer so Slovenci menda v edini občini na Koroškem zmagali pri občinskih volitvah z vsemi svojimi kandidati, je župan veleposestnik Ivan Jagovc iz Homeliš.

V Št. Jakobu v Rožu, kjer imajo Slovenci 9. soc. demokrati 16 in Bauernbund 3 odbornike, so soc. demokrati pri županskih volitvah volili bauernbundovca.

Na Koroškem se vrše dne 19. junija volitve v koroški deželni zbor in v avstrijsko narodno skupščino. Koroška je razdeljena za volitve v deželni zbor v 2 volilna okraja: »Zgornja Koroška« (pol. okraji Beljak, Špital in Šmohor) ter »Spodnja Koroška« (pol. okraji okolica Celovec, Št. Vid, Velikovec in Volšperk). Na prvi odpade 16, na drugi 26 deželnih poslancev. Za volitve v narodno skupščino je cela Koroška en volilni okraj, ki vli 9 poslancev. Koroška slovenska stranka se na volitve pridno pripravlja in prireja sestanke.

Zdravje dekana Limpla, ki je bil od podivjanega nemškutarja težko ranjen in leži v celovškem sanatoriju »Marija pomagaj«, se polagomaboljšuje.

Mariborske novice.

Odločen nastop obmejnega Slovenca. Zavednega slovenskega posestnika Bračka na Kresnici pri Sv. Ilju je razmejitvena komisija brez njegovega privoljenja dodelila Avstriji. Ko so hoteli postavljati državne mejnike, je Bračko odločno ugovarjal in zahteval, da ostane on kot zaveden Jugoslovčan v jugoslovanski državi. Moč ni odnehal. In posrečilo se mu je, da so morali njegovo posestvo zopet prideliti jugoslovanskemu ozemlju.

Umrla je v četrtek ponoči na porodu učiteljica gospa Milka Lavrenčič, soproga učitelja. Tudi novorojenček je umrl z njo vred.

Steklenico karbolove kisline je v četrtek izpila soproga poročnikova E. Č. v Mariboru. Radi družinskih preprirov je poskušala samomor. V bolnici so ji izprali želodec in jo rešili.

Velika avtomobilska nesreča se je na Telovo zgodila pri Svečini. Šofer razmejitvene komisije Mikl je brez dovoljenja vzel avto komisije ter se odpeljal proti Zg. Kungoti, kjer ga je čakal šofer Puch in še 10 izletnikov. Odtam so se odpeljali v Svečino in tam veseljačili po gostilnah. Ko so se zvečer vinjeni vračali, je šofer vozil tako neprevidno, da je pri mostu, ki vodi preko potoka pri Svečini, avto zdrčal v 5 metrov globoki potok. Paznik fin. straže Klasine je bil na mestu mrtev, Mat. Trinkaus iz Zg. Kungote težko ranjen, ostali so dobili manjše poškodbe na rokah in nogah. Šofer Mikl je pobegnil čez mejo. Vršil se stroga preiskava.

Roparski umor se je izvršil v noči od četrta na petek na posestvu inž. Reiserja v Pekrah. V sobo oskrbnika Bog. Kolenca se je ponoči splazil nekdo, umoril spečega Kolenca in se polastil 13000 K. Delovodja Jos. Hren, ki je v istem času izginil z veleposestva, je osumljen umora in ropa.

Violinski virtuos Burmester koncertira v Mariboru 6. jun.

Kavarna Meran, ki je prešla v narodne roke gospe Zorčičeve, se imenuje sedaj kavarna Beograd.

V Studencih je izvoljen županom soc. demokrat Alojz Kalloch. Tudi vsi svetovalci so soc. demokrati.

Ptujske novice.

Župansko volitev v Ptuj je deželna vlada potrdila ter razveljavila odlok ptujskega glavarstva.

Na Ptujski gori je izvoljen županom posestnik Rodošek, pristaš SKS. Tudi vsi svetovalci so naprednjaki. Klerikalc so popolnoma pogoreli.

Za vojaškega duhovnika za garnizijo v Ptuj je imenovan gospod Ivan Mlakar.

Celjske novice.

Iz vojaške službe. Za honorarnega vojaškega duhovnika za garnizijo v Celju je imenovan g. Jeronim Streminger.

Porotne razprave v drugem zasedanju pri okrožnem sodišču v Celju. Doselej so razpisani sledeči slučaj: Dne 6. junija: Viktor Žilnik (tatvina); Franc Dolčnik (goljufija). — Dne 7. junija: Engelbert Frece (umor). — Dne 8. junija: Stefan Cvahte (uboj); Valentin Krajnc in tovariši (tatvina). — Dne 9. junija: Leopold Bricman (tatvina); Alojz Goričar (posilstvo); Vladislav Knez (tatvina). — Dne 10. junija: Peter Slivšek (uboj); Alfonz Plahuta (tatvina); Karol Koželj (goljufija). Razpisanih bo še kakih šest slučajev.

Radi žaljenja Nj. Vel. kralja Petra je bil 29. tm. aretiran Viktor Reich, krojač v Razlagovi ulici št. 8; policija ga je oddala državnemu pravdnstvu.

Državna krajevna zaščita dece in mladine v Celju priredi v celjskem Narodnem domu v nedeljo, dne 5. junija ob 20. uri dobrodelno prireditev v prid ubogim otrokom s sledečim vsporedom: 1. Pozdrav. 2. Otroški ples. 3. Enojeanka »Za letovišče« — režiser g. Kreft. 4. Zbor Celjskega pevskega društva. 5. C. M. v. Weber: »Poziv na ples«, izvajata violonist g. Beno Serajnik in pianist g. Mirko Gruden. 6. Kvartet Celjskega pevskega društva. 7. Pevski zbor celjske meščanske šole. 8. Kupleti, poje g. Pfeifer. — Iz prijaznosti sodeluje Sokolski orkester iz Laškega. — Vstopnina: sedež v veliki dvorani 5 din., sedež na galeriji 2 din. In stojišče istotam 1 din. Prireditelj se vrši pri pogrnjenih mizah. K obilni udeležbi vabi odbor drž. kraj. zaščite dece in mladine.

Zabavni večer »Kola jugoslov. sester« minulo soboto zvečer se je zelo lepo obnesel in upamo, da je Kolo tudi z materijelnim uspehom zadovoljilo. Obširnejše poročilo objavimo v četrtek.

Olepševalno društvo v Celju naznana vsem interesentom; da se bo vršila javna dražba košnje v parku dne 5. junija 1921 ob 9. uri dop. pred vrtnarsko hišico. (k)

»Veletrgovec« Peter Zajc, o katerem se je svoj čas iz Grada poročalo, da je umrl v tamkajšnjih zaporih, je bil v soboto 28. tm. z popoldanskim vlakom od orožnikov pripeljan v Celje ter oddan v zapore tukajšnjega okrožnega sodišča.

Tiskarna bratov Rode v Razlagovi ulici je te dni pričela obratovati.

Posiljena in okradena je bila 29. tm. od nepoznanega človeka Roza Sovič iz Petrovc.

Aretirana sta bila 29. tm. od celjske policije Ivan Baroni in Geza Fidler, delavca cirkusa Slavija, ki se mudi te dni v Celju, ker sta hotela v hlevu Skobernetu posiliti neko Pavlo Kovač.

Sokolstvo.

Zopetna izdaja sokolskih znakov in legitimacij se vrši v torek 31. maja od 6. do 7. ure popoldne v pisarni Celjskega Sokola. Slike je prenesti seboj. Ta dan se lahko plača tudi članarina.

Za Jugoslovansko Sokolsko Matico je daroval br. B. Slahta, restavratore v Narodnem domu 260 kron. Iskrena hvala! Bratje, zbirajte ob vsaki priliki za Sokolsko Matico!

II. pokrajinski sokolski zlet v Oslje. Nedaleč od madžarske granice — v lepem trgovskem središču Oslje — se zbere na Vidovdan jugoslovansko Sokolstvo, da pregleda svoje vrste in manifestira za ideje svojega velikega učitelja Tyrša. Priprave v Oslje so v polnem tiru in Sokolstvo žup, za katere je izlet obvezen, se živahno pripravlja za nastop. Vabimo pa ponovno vse Sokolstvo, da se zleta v kar največjem številu udeleži. Zlet naj bode sijajna manifestacija Sokolstva. Poletimo v kar največjem številu v južne kraje naše države, da spoznamo tamošnje navade in razmere. Ob zletu bo v Oslje tudi gospodarska razstava ter se priredi več manjših izletov v okolico Oslje, predvsem v Djačovo, sedež velike vladice Strossmajerja. Bratje, na delo! Ne odlašajte s prijavami do zadnjega trenutka. Bratje in sestre, ki se udeležite zleta v Oslje, se naj takoj javijo pri svojih društvih. Društva naj ne javljajo udeležbe direktno Savezu, temveč svojim župam. Vozna cena je polovična, vsaka župa naj se informira pri svoji postaji glede voznih stro-

škov do Oslje. Vsak udeležnik mora imeti predpisano legitimacijo.

Sokolska zmaga v Lillu. Pri velikih tekmah francoskih gimnazij v Lillu, katerih se je udeležilo tudi češko Sokolstvo, so odnesli zmago češki Sokoli.

Sokolski znak in legitimacija. Jugoslovanski Sokolski Savez je vpeljal za vse člane in članice enoten sokolski znak in enotne legitimacije s sliko. Sokolski znak je zakonito zavarovan in je vsako ponarejanje znaka kaznjivo. Znak se dobiva samo pri društvih proti podpisu. — Zajedno so izdana tudi pravila za nošnje skupnega sokolskega znaka. Povdarjamo, da mora biti sokolski znak zunanji dokaz, da je tisti, ki ga nosi, član sokolske organizacije, vsled česar ga smejo nositi samo člani in članice društva, t. j. oni, ki so dosegli že 18. leto, vsakomur drugemu pa je nošnja znaka prepovedana. Dolžnost odborov in vsega Sokolstva je, da strogo pazijo na izvrševanje pravil o nošnji znaka in da proti vsaki nepravilnosti takoj nastopijo. Znak nosi vsak član prostovoljno. Vsakdo pa, ki ga nosi, se naj zaveda dostojnosti in velikega pomena Sokolstva in se naj drži istih predpisov, kakor pri nastopu v sokolskem kroju. Znak se nosi samo na civilni obleki. Kdor ima znak, mora imeti s seboj lastnoročno podpisano, od Saveza izdano legitimacijo s sliko, s katero se mora legitimirati, ako to zahteva član sokolskega društva, ki se je takisto legitimiral. Vsi, ki nosijo sokolski znak, se pozdravljajo s sokolskim »Zdravo«. Dolžnost mlajših je, da pozdravljajo starejše brate naprej in ne čakajo na njihov pozdrav. Prepovedano je nositi sokolski znak pri pouličnih ali političnih demonstracijah, pri volilnih agitacijah itd. Znak sme dobiti samo oni član (-ica), ki je že prestal trimesečno preizkusno dobo. Sokolstvo ponovno opozarjamo na te predpise in ga pozivljamo — zlasti pa društvene odbore, da strogo pazijo na njihovo izvršitev.

Vsem društvom in župam so bile te dni razposlane proste vaje za vsesokolski zlet v letu 1922. Društva, ki potrebujejo še te vaje, naj jih naroče pri Savezu. Cena je 14 K.

Iz češkega Sokolstva. Pred kratkim je umrl eden najstarejših in najboljših sokolskih delavcev br. dr. Pippich. — 50. letnico praznuje te dni znani sokolski delavec in član predsedstva ČOS. br. dr. Mašak, ki je kot zdravnik znan sokolski pisatelj. — ČOS. priredi v letošnjem poletju osem velikih zletov na Slovaško. Vse župe so razdeljene na osem delov in vsaki je določen kraj, kamor ide na zlet. Izbrani so samo najboljši telovadci. Sokolsko društvo v Plznu je otvorilo prvo telovadnico za diake in naraščaj. Mnogim je še v spominu, da so lansko leto ob priliki stavbe telovadnice začeli delavci s stavko. Ker je bil s tem ogrožen zlet v Pragi, so Sokoli sami prišli za delo in porabili vse proste ure, da so delo dokončali. Sokolsko društvo v Kladnu je poslalo čez 100 delavcev-Sokolov. Letos priredi župa Kladno svoj zlet v Kladnu. Da povrne Praga Kladnu svoj dolg, poletela je zadnje nedeljo župa Jungmannova v Kladno, kjer so vsi Sokoli zagrabili za delo, da dovrše telovadnico za župni zlet. Od navadnega delavca pa do ministrskega svetnika, od naraščaja pa do 80-letnega starčka, vsi so kopali, odvažali zemljo itd. ter pripomogli k lepemu uspehu. Naj bi ti vzorni delavci-Sokoli našli pri nas mnogo posnemalcev.

Turistika in šport.

Hotel pri Sv. Janezu ob Bohinjskem jezeru je v polnem obratu. Leži dobro uro hoda od postaje Bistrica — Bohinjsko jezero ob vzhodni, najlepši obali divjeromantičnega jezera. Vozovi pri vsakem vlakcu na postaji ali v vasi Boh. Bitrici. Gostom tega najlepšega in najmodernejše opremljenega alpskega letovišča je za primerne cene na razpolago: 40 sob s po eno in dvema posteljama (več na zahtevo) z razgledom v gozd, na park ali na jezero, prvovrstna obilna hrana in preskrba, kopališče, čolni za vožnje po jezeru. Poštni, brzojavni in interurb. telefonski urad v hiši. Krasni izprehodi v bližnji in daljni okolici. Izleti k Savici, sedmerim triglavskim jezerom, na Triglavsko pogorje itd. Kdor hoče preživeti par dni ali tednov v najlepšem miru in brezšumnemu tihožitju ter umiriti svoje razdražene živce, naj pride gori, ne bo mu žal. Dopisi in vprašanja naj se naslo-

ve na upravo, ki bo vsako željo točno upoštevala.

Dopisi.

Laško. Zgodovinsko proslavo gasilnega društva imamo za sabo in ni ga udeleženca, ki se ne bo še čez leta spominjal na dan slavnosti. Preobširno bi se morali baviti z opisom slavnosti in prelaskavo bi morali opisati delo požrtvovalnih sotrudnic. Samo deloma stori veselilni odbor laškega gasilstva prijetno dolžnost, če se tem potom javno zahvaljuje kumici gospej Aneti Elsbacherjevi za dobrotljivo naklonjenost, gospodu vladnemu svetniku dr. Žužeku kot zastopniku naše vlade, za trudapolno in najsijajnejše uspele požrtvovalnost damam Dergan Veri, Drobnič Amaliji, Ferencak Rozini, Haas Mariji, Osolin Mariji, Selic Josipini, Tadini Mariji in vsem drugim, ki so pri šotorih izvrševale neporna gostoljubna dela; gospodu dekanu dr. Kruljcu za ginljivi slavnostni nagovor, gospodični Krener Mariji za okusno ovenčanje oltarja na prostem in skratka vsem požrtvovalnim osebam. Osobito se zahvaljujemo gospodu gerentu Konrad Elsbacherju za naklonjenost občine in pozdravni govor, gospodu ravnatelju Widra Adolfu in Geiselreiter Karelju za darila in podpore. Odposlanci gasilnih društev Trbovlje-rudnik in -trg, Hrastnik, Dol, Cven pri Lutomeru, Prevalje, Ljubljana, Rogatec, Slov. Bistrica, Zalec, Gaberje, Št. Jurij ob juž. žel., Sevnica, Radeče, Loka, Varaždin in Zagreb, kojih je bilo 235, so pod vodstvom žalskega župnega podnačelnika stavbenega mojstra Goligranca napravili z lepim nastopom najgloblji utis. Ginljiv prizor je nudilo častno spremstvo in asistenca Dolinšek Gustava pri blagoslovu zastave. Tako je mogoče, da je društvo plačalo dragoceno zastavo po 18.000 kron in doseglo še preko 4000 kron dobička. Hvala priručna vsem prijateljem in dobrotnikom. Naj ostane ta zgodovinski dan vsem v častnem spominu!

Laško. S prvim junijem otvori znano Bastovo gostilno v Laškem zavedna Slovenka Marija Haas-ova, zavedna tudi v tistih dneh, ko je v tem lepem trgu pilhal nemčurski veter.

Zidanost. V Loku se je v noči od 25. na 26. tm. izvršil vlom v trgovino Jožefa Novaka. Pokradenega je raznega blaga za 28.580 K. O zločincih doslej še ni sledu.

Trbovlje. Komunistično društvo »Ladina« je iz državnih interesov razpuščeno.

Grize. Županom je izvoljen pristaš soc. dem. stranke Andrej Kajtna. Tudi svetovalci so pristaši iste stranke, eden (Miha Pospel) pa SKS.

Iz Šoštanj. Podružnica Jugoslov. matice za Šaleško dolino je priredila dne 22. maja 1921 veliko javno tombolo na Glavnem trgu v Šoštanju. Čeravno je prejšnji dan nebo obilo rosilo ter je tudi ta dan le moč obetalo, čeravno je pref marsikdo le zmajeval z glavo in malo pozabavljal, vendar se je ob napovedani tretji uri popoldne zbralo mnogo ljudstva iz cele Šaleške, da tudi Savinjske doline. Marsikateri bi se rad kupil tablico, saj so jih nekateri kupovali še, ko so se razdeljevale terne, vendar je bilo treba radi pretečih oblakov pričeti točno ob treh. Pričelo se je, igralo in odigralo v splošno zadovoljnost. — »Saj je že vse znamenje, kdo bo kaj dobil! Teleta, ja to je že oddano! Kakšen počen piskrček boš že še dobil! Bejžite, bejžite!« tako so si pošepetavali. Ko pa so se pričele razdeljevati ambe, terne, kvaterne in činkvine, se je vse zganilo in prikimalo: »Lejte, no! Saj gre vase pošteno in pravično! Kdo bi si mislil!« — »Tombola! 19 tombol!« — Kdor potegne številko 19, dobi teleta! — Tele se je vleglo, še bolj izbulilo oči in se zastrmel v to pisano množico. Kdo ve, h komu si je želelo?! — Zglast se priprost delavec iz šalske fars. Obotavljaje se je prejel kupil eno samo tablico. Segne v vrečko in potegne številko. »Vase je teleta!« »Ali res?« »Tu ga imate!« Ko je potegnil za vrv, se ni videlo, kdo je vrše poskočil. Prodaj ga je za 1040 K. — Razdelili so se še ostali dobitki in ljudstvo se je mirno razšlo. Nekdo je potožil: Deset tablic sem kupil, pa nič zadel! Ali ni škoda? »Pojdi, pojdi, ga je potolažil kmetiški človek,« le, lepše nam je minil čas, kakor bi v gostilni; tam bi se več zapravila. Ta denar pa tudi ni izgubljen; so pa naši bratje pod Lahom in Nemcem

bolj veseli in korajžni, če vejo, da se jih spominjamo. Res bodo veseli, kajti vrli prebivalci Šaleške doline so pri tej priliki zložili 10.000 kron čistega dobička, ki jih pošljemo tja preko.

Dnevna kronika.

Novo stanovanjsko naredbo je ministar dr. Kukovec, ker so prišle pritožbe organizacije hišnih posestnikov proti nekaterim določbam, do nadaljnjega odgodil.

Direktni železniški promet z brzo-vlaki se otvori s 1. junijem med Zagrebom—Budimpešto in Beogradom — Budimpešto.

Karl Habsburg je dobil od Španije dovoljenje, da se tam naseli in se namestava koncem avgusta iz Švice tja izseli.

Ljubezen preč je, preč! O priliki volitev v konstituantno je klerikalno časopisje z veliko simpatijo govorilo o narodnosocijalistični stranki in dr. Korošec jo je na vseh svojih takratnih shodih lepo božal, češ le lepo pridna bodi in po demokraciji udrihaj, mi klerikalci ti ne storimo nič hudega. Ta ljubezen je obstojala še do nedavna. Zato sem se odkrito čudil, ko sem dobil v roke »Stražo« od 27. maja ter tam čital o »elcibamboli-Jogiki«, o »nelogičnem političnem početju politične dece iz vrst narodnih socijalistov.« Kaj za božjo voljo pa je ohladilo klerikalno ljubezen — pod ničlo? Ej, narodnosocijalna poslanca sta glasovala za — kanceliparagraf. Nadaljni komentar je nepotreben.

Klerikalna vzgoja. Iz Ruš poročajo: V ponedeljek, dne 17. tm. je bil pri Sv. Arhu, kjer se nahaja tudi znana Ruška koča S. P. D., cerkven shod. Pod vodstvom g. kaplana C. iz Šmartnega na Pohorju so se ga udeležili tudi Orli in Marijine družbe — z lastnimi krčmarjem! Ob 2. uri popoldne so bili že tako vinjeni — moški in ženske — da so se zgražali vsi navzoči. Nekateri od njih so prišli potem v Ruško kočo, kjer se je nahajala družba izletnikov Rušanov, ki je prepevala. Ko so pevali ti tudi sokolsko pesem, so pričeli vinjeni Orli in Orlice razgrajati, nakar so jih orožniki izgnali iz koče k ostalim »božjepotnikom« pred cerkev. Tam pa so iz jeze polomili ograjo, ki je last SPD in obdaja društveno lastnino. Vsa čast!

Za Avstrijo da — za Jugoslavijo ne! Kdo se ne spominja, s kako vneto so klerikalni časopisi, zlasti mariborska »Straža«, delali propagando za avstrijsko vojno posojila. Naša narodna država pa hoče sedaj dobiti pri raznih naših denarnih zavodih večje notranje posojilo. In kdo je tisti, ki nastopa hujskajoče proti temu? I no, »Straža«, ki naravnost poziva posojilnice in hranilnice, naj ne dajo državi nobenega posojila. Seveda, če bi šlo za Karla in Cito in za gnulo habsburško dinastijo, bi »Straža« že privohla!

Socijalna politika.

KAJ PRAVI NOVA STANOVANJSKA NAREDBA?

Za vse ozemlje kraljevine izvzemši Srbijo in Črnogoro je podpisana od regenta nova stanovanjska naredba, ki vsebuje sledeče bistvene določbe:

Za osnovnico vseh novih stanarin velja čista najemnina brez doklad od 1. julija 1914. Osnovna stanarina pomnožena s številom tri daje normalno višino današnje stanarine za stanovanja. Pri ekonomsko slabejših, kamor spadajo predvsem oni, ki žive pretežno od stalne svoje plače ali mirovine, se sme osnovna stanarina pomnožiti največ s številom dve. Pri stanovanjih, katerih zakupnina je znašala 1. julija 1914 na leto več kot dva tisoč kron ali v katerih stanujoči zakupci, kojih letni dohodki znašajo od 120.000 do 200.000 K, se lahko pomnoži osnovna stanarina na največ s številom šest. Najemnikom, ki imajo dohodkov preko 200.000 kron na leto, sme gospodar svobodno povišati stanarino brez obzira na obstoječe pogodbe.

Za poslovne prostore se nova stanarina giblje med tri- in osemkratno zakupnino (čisto najemnino od 1. julija 1914). Ako se gospodar in najemnik ne moreta sporazumeti, določi ceno stanovanjska oblast, ki se pa mora pri presoji ozirati na ekonomski položaj najemnika in gospodarja, kakor tudi na druge okolnosti, katerih namen je zaščititi slabše situirane.

Od državne, vojne uprave, javnih zavodov in najem vzeti prostori plačajo največ trikratno čisto najemnino 1. julija 1914.

Vodarino, kanalizacijo, odnašanje smeti, čiščenje dimnikov in osvetljenje stopnic nosijo najemniki z gospodarjem vred sorazmerno. Dayke, gostastino, popravila na hiši in še druge morebitne postranske izdatke mora trpeti gospodar sam.

III. del naredbe govori o onih zgradbah, ki so popolnoma svobodne in za katere ni nobenega omejevanja niti glede višine najemnine, niti glede razpolaganja. Sem spadajo vse nove zgradbe, v starih zgradbah pa oni prostori, ki se preje niso uporabljali za stanovanja, pa so bili tako temeljito predelani, da služijo sedaj za stanovanja. Za te vrste zgradb velja tudi naredba od 19. julija 1920, v kateri se zanje uzakonjuje obsežne davčne oprostitve do 25 let in druge ugodnosti.

Sodna odpoved od strani gospodarja je po novi naredbi mogoča, ako potrebuje gospodar stanovanje zase. Te pravice se pa lahko poslužujejo le hišni gospodarji, ki so postali lastniki pred 1. januarjem 1916 in ki stanujejo sedaj kot najemniki v drugih hišah ter so brez svoje krivde prisiljeni se izseliti iz sedanjega stanovanja. Nadaljni razlogi za sodno odpoved so: če najemnik ne plača pravočasno najemnine, če kvari stanovanje, če hudo krši hišni red, če se mora stavba porušiti in na novo sezidati. Odpovedati je dalje možno stanovanje tujcem, kojih stalno bivanje v državi ali v posameznih pokrajinah ni potrebno in zaželeno, ako to odpoved vnaprej odobri stanovanjska oblast.

Poslovne prostore je dalje mogoče odpovedati iz razloga, ako jih lastnik ali njegovi otroci neobhodno potrebujejo za izvrševanje svojega, na usposobljenostni dokaz vezanega rokodelskega obrta ali za trgovino; a v tem slučaju se mora dokazati, da so se s trgovino bavili pred 1. julijem 1914, in velja ugodnost le za hišne posestnike izza 1. januarja 1916. Gospodar, oziroma njegov pravni naslednik more odpovedati poslovne prostore stranki, ki se je vselila brez dovoljenja stanovanjske oblasti in brez izrecnega privoljenja gospodarja.

Pravico razpolaganja s stanovanji ima izključno stanovanjska oblast. Podrobnosti o tem izdajo pokrajinske vlade. Stanovanjska oblast dodeljuje stanovanja in njih dele v prvi vrsti osebam, ki morajo v dotičnem kraju stanovati v državnem interesu in šele potem onim, ki morajo tamkaj stanovati v javnem interesu, oziroma nimajo stanovanj, pa se jih mora iz socijalnih ozirov ščititi.

Stanovanjsko oblastvo ima pravico odvzeti v stanovanjske svrhe poslovne prostore denarnim zavodom, zavarovalnim družbam, trgovskim, industrijskim in podobnim podjetjem, ki imajo značaj veleobrata, ako v roku, ki jim ga stavi stanovanjska oblast (največ eno leto), ne zgradi hiš za stanovanja svojih nameščenec in za svoje poslovne prostore. Izvzeta so ona podjetja, ki so v navedene svrhe že zgradila svoje stavbe.

Pokrajinskim oblastvom je prepovedano ureditev vprašanja stanovanj v vojaških barakah, ki stoje na tujem svetu.

Prepovedano je plačevanje najemnine v zlatu, srebru ali tuji valuti.

Naredba stopi v veljavo z dnevnim objavo v »Službenih Novinah«. Najemnine, ki jih ustanavlja naredba, so plačljive s prvim plačilnim rokom po uveljavljanju naredbe.

Narodno gospodarstvo.

Ribarska razstava se vrši o priliki vsesokolskega zleta v Osijeku.

Vprašanje kavcij pri državnih licitacijah. »Jugoslovanski Lloyd« zahteva, da se mora nujno urediti vprašanje kavcij, ki se morajo polagati pri državnih licitacijah. Vsled nerednega poslovanja uradov leže kavcije često po celo leto in še dalje časa po uradih in jih licitanti sploh ne morejo dobiti nazaj. Posledica tega je, da so trgovci in sploh vsi zainteresirani že kar očitno pričeli bojkotirati državne licitacije.

Letošnja letina. Upanje na dobro leto se je v zadnjem času znatno zboljšalo. Setve stoje prav ugodno, zlasti v Vojvodini, in tudi sadna letina obeta vkljub spomladanski nizki temperaturi bogat pridelek. Če se pričakovane naših kmetovalcev glede ugodne letine uresniči, potem smemo računati z znatnim izboljšanjem naše valute.

Zaščita domače industrije se bo vršila na Švedskem po sklepu vlade na ta način, da se bo dajala pri nakupih za račun države prednost švedskemu blagu tudi v slučaju, da so inozemski produkti nižje oferirani.

Dobro žetev v Rumuniji se glasom poročila rumunjskega poljedelskega ministrstva obeta za letos.

Za ustanovitev tvornice za izdelavo vagonov in lokomotiv ter za izgradnjo velikih popravilnice se pogajajo v Beogradu odposlanci več nemških družb. Pri podjetju bi bil udeležen tudi nizozemski kapital.

Izvoz iz Amerike se je za polovico znižal. Iz Washingtona poročajo: V nekem govoru o zunanji politiki Zedinjenih držav je izjavil prehranjevalni minister Hoover, da se je izvoz v zadnjih 5 mesecih znižal za polovico.

Koliko premoga bomo dobili iz premogovnikov Pečuha? Reparacijska komisija je odločila na svoji seji dne 27. aprila 1921, da dobi naša država 54% produkcije premoga od vseh sedem premogovnikov pečuškega bazena in sicer: Pečuh, Vasas, Szaboles, Szomogy, Komlo, Szatvar in Nagymanyok. Teh 54 odstotkov je določila reparacijska komisija na osnovi predvojnega percentualnega razporeda iz vseh rudnikov na našem in madžarskem teritoriju. Kakor znano, je naša vlada razpolagala doslej edino-le s produkcijo premoga iz 4 premogovnikov, ki se danes nahajajo pod našo upravo. Ostali trije premogovniki se nahajajo na oni strani demarkacijske linije, to so Komlo, Szatvar in Nagymanyok. Ker tvorijo vsi trije rudniki eno celoto, je odločila reparacijska komisija, da bo naša država razpolagala a z isto množino premoga kot doslej, ki pa je neobhodno potrebna za vzdrževanje prometa v Banatu, Bački in Slavoniji.

Presajanje tobačnih rastlin. Presajevanje tobačnih sadik se od početka maja dalje do srede junija izvršava. V skrajni sili more se to izvršiti celo v drugi polovici meseca junija. Sadike morajo imeti 6 do 8 listov pri presajanju. Starejše sadike z odrevenelim stebлом niso za presajanje sposobne, ker se potem po presadu slabo razvijajo. Stebelca sadik morajo biti še mehka, tako da se, ako se stisne stebelce s palcem in kazalcem, more isto brez posebnega odpora streliti (pretisniti). Kako je presajati, razvidno je iz navodila na zadnji strani licence, ki jo je prejel vsak opravičeni sadilec tobaka. Ker tobačni posevi pri posameznih sadilcih radi neprimernih leh (gredic) vsled suše in pozneje trajajoče moče letos niso povsodi uspeli, treba je, da si sadilci, ki nimajo lastnih sadik, poskrbe te iz rezerv. Rezerve sadik so: 1. V Ptuj na vinarški in sadjarski šoli za sadilec tobaka v okrajih: Ljutomer, Gornja Rad.

2. državna razredna loterija

Prvo žrebanje

15. in 16. julija t.l.

5 premij!

100.000 srečk = 50.000 dobitkov

Apsolutna sigurnost in drž. jamstvo.

V teku od pet mesecev izžrebalo se bude

69,140.000 K

brez vsakega odbitka v gotovem denarju.

Z eno srečko se more dobiti

4 milijone kron, 2 milijona 400.000, 1 milijon 600.000, 800.000, 600.000, 400.000, 320.000, 280.000, 240.000, 200.000, 160.000, 120.000, 80.000 itd. itd.

Priporočamo sledeče, še neprodane srečke na izbiro:

4233	8004	12960
14477	15462	18572
24669	29804	34732
36470	38761	44818
49501	52960	58854
64982	67120	76147

Cena srečk za vsako izbiro:

1/4 srečka Din. 48— ali K 192—	1/2 srečke Din. 24— ali K 96—
1/8 srečke Din. 12— ali K 48—	1/16 srečke Din. 6— ali K 24—

Listo dobitkov brez odlašanja takoj po vsakem žrebanju! Hitra in točna postrežba.

Naročila iz cele države nasloviti na uradno Glavno kolekturo državne razredne loterije.

Mednarodna banka d.d.

(oddelek razredne loterije)

Nikolićeva 7 Zagreb Gajeva ul. 8

Telefon 11—19 in 23—98.

Novi vozni red na progi Celje - Dravograd

od 1. junija 1921 naprej.

Številka vlaka					Postaje		Številka vlaka				
4811	4813	4815	4817*	4819			4812	4814	4816	4818	4852
7 ¹²	11 ²⁶	18 ³⁷	21 ⁴⁴	—	prih.	Celje	odh.	8 ¹⁰	15 ⁴⁰	20 ²⁰	—
5 ⁵¹	10 ⁰⁰	17 ¹³	20 ¹³	—	odh.	Velenje	prih.	9 ⁴¹	17 ¹¹	21 ⁵⁰	—
—	9 ³⁶	16 ⁵⁰	—	—	prih.	—	odh.	9 ⁵¹	17 ²⁵	—	6 ²⁰
—	—	—	—	20 ⁰⁹	prih.	Slovenjgradec	prih.	—	—	—	8 ⁰²
—	—	—	—	—	odh.	—	odh.	—	—	—	5 ²⁰
—	7 ⁵⁰	15 ⁰⁰	—	19 ⁴⁰	odh.	Dravograd	prih.	11 ³⁴	19 ⁰³	—	5 ⁴⁸

*) Vlak štev. 4817 vozi samo ob nedeljah in praznikih iz Velenja v Celje. Vlak štev. 4852 med Velenjem in Slovenjgradcem je mešani vlak.

**Registrov. kreditna in stavbena
zadruga z om. zav.**
Prešernova ul. 15 v Celju
Rezervni zaklad 128.000 K.

"LASTNI DOM"

Restnino in invalidski davek plača zadruga, ne da bi ga vlagateljem zaračunala. 468-27

Sprejema hranilne vloge in jih
obrestuje po **(4 1/2 %)**
štiri in pol od sto
Hranilne vloge: 2.000.000 K.

gona, Maribor, Slov. Bistrica, Št. Lenart, Ptuj, Ormož, Rogatec, Prekmurje, 2. Na drž. kmetijski šoli v St. Jurju za okraje: Celje, Laško, Šmarje pri Jelšah, Vransko, Brežice, Sevnica. 3. Na drž. kmetijski šoli v Novem mestu (Grmu) dobijo tobačne sadike sadilci v okrajih: Krško, Mokronog, Novomesto, Črnomelj. Sadike v teh posevih so vobče, zlasti pa v St. Jurju, krepko razvite. Oni sadilci tobačka, ki nimajo iz lastnih posevov sadik, naj prej ko mogoče pohite v omenjene šole ter se izkažejo z licenco, da morejo dobiti sadik in da se njihova imena približajo. Nasprotno pa oni, ki imajo zadosti sadik v lastnih razsadnikih, naj te posade. Ker se pri razsajenih sadih utegne nekaj rastlin posušiti, treba za ta slučaj imeti primerno število rastlin za ta primer rezerviranih.

Ljubljanski veliki semenj od 13. do 24. avgusta 1921. Zanimanje za to veljavno narodno-gospodarsko prireditve je vsesplošno in sejmškemu uradu dohaja dnevno večje število prijavnic k udeležbi kot razstavljalca. Onim krogom, ki se omahujejo, bi se li semnja s svojimi proizvodi udeležili ali ne, odločno svetujemo, da to v njih lastnem interesu stori. Potom izpostavitve svojih izdelkov na semnju, kateri bo brezdvomno dobro obiskan, bodo naredili za svoja podjetja najizdatnejšo reklamo. Prav posebno opozarjamo vse zainteresovane kroge, da ta prireditve ni enaka kakor razstavi, na kateri se ne sme delati nikakih kupčij, ampak da bo mogel vsakdo, ki vzorce svojega blaga razstavi, sklepati na licu mesta na podlagi teh vzorcev tudi kupčije. Vsakdo, ki se sejma udeleži kot razstavljalca, bode naveden s polnim nazivom svoje tvrdke in pripombo, kako blago ima na razpolago, v posebnem sejmškem katalogu, ki se bode v mnogo tisoč eksemplarjih oddajal iz cele države in inozemstva prihajajočim obiskovalcem. Na ta način se bo za vsakega razstavljalca napravila popolnoma brezplačna in najizbornejša reklama, kajti sejmškega kataloga ne bo nihče vrgel proč, ampak si ga bo hranil in ga uporabljal, kadar bo hotel naročiti to ali ono blago, katero je videl razstavljeno. Nekateri krogi imajo radi udeležbe še pomisleke radi najemnih cen prostorom, katere se jim zde visoke. Opozarjamo, da so cene popolnoma v sorazmerju s sličnimi prireditvami inozemstva in so po natančnem premetrivanju določene tako, da se semnja vsakdo lahko udeleži. Koliko je že sama reklama vredna. Ker bo smel vsak razstavljalca delati tudi na podlagi razstavljenih vzorcev kupčije, bo pač z lahkoto kril stroške za najemnino. Konečno še pripominjamo, da so neinformirani krogi mnenja, da bo semenj neke vrste zabavišče. To je popolnoma napačno. — Semenj je vseskozi resna, strogo trgovska prireditve, na kateri bo za razvedrilo preskrbljeno le v oni neobhodno potrebni izmeri, katera bo v polnem soglasju z resnostjo prireditve. Pozivamo zato vse one, ki so prejeli sejmške reče in priglasnice, pa jih še niso odposlali izpolnjenih sejmškemu uradu, nadalje vse one, ki še niso na jasnem, bi se li semnja udeležili ali ne, da kar možno takoj udeležbo prijavijo, ker sedaj razpolaga sejmški urad še s prostorom, razen tega pa poide rok za prijave dne 31. maja t. l. Vsi oni, kateri se pa za to prireditve interesirajo, pa niso prejeli še prijavnic ali sejmškega reda, naj se takoj obrnejo na sejmški urad, ki jim bo vse zaželeno poslal. Vse načrte, kakor tudi vse informacije daje brezplačno urad »Ljubljanskega velikega semnja« v Ljubljani, na Turjaškem trgu 6/II.

Na Češkem je stavkalo 26. maja že 30.000 kovinskih delavcev. Stavka pa se še vedno širi.

Cene žitu so v Vojvodini znatno padle. V Zenti stane pšenica 800—880 kron, koruza 340—360 K, oves 260—280 K, rž 750—800 K. Za fižol se ponuja samo 280 kron.

»Balkansko banko« v Budimpešti je osnovala zagrebška Narodna banka v svrhu posredovanja med našimi in madžarskimi bankami, ker so vse madžarske banke v naši državi pod sekvstrom.

Tvornice za pripravljanje sardin. V Osijeku se je ustanovila delniška družba

»Sardina«, ki je povišala glavnicu od 4 na 5 milijonov kron in kupila v Dalmaciji 4 nemške tvornice za pripravo sardin.

Semenj v Poznanju. Poljsko poslatništvo v Beogradu je poslalo trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani nekaj izvodov prospekta za semenj v Poznanju, ki se bo vršil od 28. maja do 6. junija t. l. — Zbornica opozarja interese na ta semenj s pristavkom, da so jim prospekti na razpolago. Prijave za semenj sprejema poljski generalni konzulat v Zagrebu, ulica Boškovičeva 2/1, ki daje tudi vse informacije.

Zadnja poročila.

† Dr. Milenko Vesnić.

Beograd 29. maja. V Parizu je 28. tm. ob 16. uri nenadoma umrl dr. Milenko Vesnić, naš poslanik v Franciji in bivši min. predsednik. Truplo bo pokopano na državne stroške v Parizu. Kasneje se uredi vprašanje prevoza trupla v domovino.

Beograd 29. maja. Min. preds. Nikola Pašić je prejel iz Pariza nastopno brzojavko: Ko doznam žalostno vest o smrti dr. Milenka Vesnića, smatram za svojo dolžnost, da izrazim globoko sožalje in žalost zaradi izgube, ki je zadela kraljevino Srbov, Hrvatov in Slovencev v osebi njenega odličnega poslanika v Parizu, ki je izvršil toliko uslug zaveznikom in svoji državi tekom vojne. V času svoje kariere v Franciji je dr. Milenko Vesnić znal doseči spoštovanje in prijateljstvo vseh, ki so ga poznali. Briand.

Dogovor med Jugoslavijo in Grško radi Soluna.

Beograd 29. maja. Iz Aten poročajo: Med konzulom kraljevine SHS in grškim generalnim guvernerjem za Tracijo in Macedonijo je bil sklenjen dogovor glede uporabe solunskega pristanišča s strani naše države za trgovino.

Vladna kriza na Poljskem.

Varšava 29. maja. Min. predsednik Witoš je predsedniku republike predložil prošnjo za sprejem demisije kabineta. Predsednik je odklonil demisijo in se sklicuje pri tem na državljansko službovanje in opozarja, da je sedajna vlada znala s svojo avtoritativno odločnostjo povečati ugled državnih oblasti. Raditega prosi, da Witošev kabinet prekliče demisijo.

Pretep v turškem parlamentu v Angori. — Atentat na Izzet-pašo.

Beograd 29. maja. »Politika« poroča iz Smirne: V tajni seji angorskega parlamenta je došlo do burnih prizorov in pretepa. Na Izzet-pašo je bil izvršen atentat, ko je šel iz dvorane. Paša je lahko ranjen. Več njegovih pristašev je ubitih.

Glasovanje na Solnograškem.

99% za priklonjenje k Nemčiji.

Salzburg 29. maja. Ljudsko glasovanje radi priklonitve k Nemčiji se je po dozda došli poročilih vršilo povsod brez posebnih pripetljajev. Oficijelne oblasti se niso udeležile izvršbe glasovanja in je imelo to povsem zasebni značaj. Od 68.210 oddanih glasov je bilo 67.533 glasov za priklonjenje k Nemčiji, 677 proti.

Dunaj 29. maja. Glede ljudskega glasovanja na Solnograškem je državni kancler dr. Mayer izjavil, da spravlja državo v kritičen položaj. Odgovornost ne nosi vlada, ampak stranke, ki so glasovanje izvedle.

Lastnica in izdajateljica:

Zvezna tiskarna v Celju.

Urednik: Vekoslav Spindler.

Tiska: Zvezna tiskarna v Celju.

Prodajalka

vešča mešane stroke, se sprejme. Dobra manufakturna moč ima prednost. Ponudbe s pričevali direktno na tvrdko Franjo Černe, Radeče pri Zid. mostu.

Vsakovrstne tiskovine

izvršuje v najmodernejši izpeljavi

Zvezna tiskarna, Celje.

Proda se takoj

fotografični aparat 13—18, pravo turško sukno, svetel solnčnik, postelja, pisalna miza, stoli, mize, preše za prtiče, umivalna miza in mongo v Razlagovi ul. št. 1, pritično. 613 1

Licitacija

raznih stvari (kuhinjska posoda, kozarci, prazne steklenice, sodi za vino itd.) se vrši v soboto 4. junija v Vodnikovih ulici 9. 614 1

A. & E. SKABERNE,

Ljubljana, Mestni trg 10

Manufakturno in pleteno blago na veliko

priporočajo svoje bogato skladišče

ženskih, moških in otroških nogavic.

Za sedanjo sezono raznovrstne fine „Flor nogavice“

in velike partije otročjih patent nogavic črne, sive in bele barve.

Pismena naročila se izvršujejo poštino-obratno in najsolidnejše.

290 17-9

ČEVLJE

Glavni cenik z več tisoč slikami se pošlje !! vsakemu zastoj !!

Klobuke,

žensko in moško konfekcijo, moško in žensko perilo, bluze, kravate, namramnice, žepne robce, galanterije, parfumerije, nože, kovčke in razno modno in galanterijsko blago kupite v ogromni izbiri in zaradi velikanskega direktnega nakupa po čudovito nizkih cenah v veletrgovini

25 24

R. Stermecki, Celje

KOMPAS

špedicijsko podjetje, carinska agentura in informacijska pisarna v Celju, Razlagova ulica št. 11.

prevzema preselitve, prevoz, zacarinjenje, revizijo tovornih listov, reklamacije, daje vsakovrstne informacije ter sprejema vsa v to stroko spadajoča dela.

Najtočnejšo in solidno ter kulantno postrežbo zagotavlja podjetnik in lastnik

Dragotin Gobec.

541 12-5

Oglejte si

manufakturno trgovino

J. KUDISZ

Celje - Gaberje št. 16, nasproti vojašnici prestolonaslednika Aleksandra

Priporoča se vsem odjemalcem: na drobno in debelo.

Dospela je velika množina inozemskega blaga po zelo nizkih cenah; na primer sukno za moške in ženske obleke, cefir, šifon in raznovrstno manufakturno blago.